

Tulajdonos: „Frma” S. A. bejegy. a Tul.
Bihar Fsoo. 1798-1938

Feladó:
Gav. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felölös szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezte: Tribunalul Bihar Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

XII. Pius pápa békeszózata a világ népeihez

(Vatikánváros.) XII. Pius pápa pénteken délelőtti a Sixtusi kápolnában fogadta a biborno ki testület tagjait, akik ez alkalommal tisztelegtek harmad izben az új pápa előtt. A pápa ezután a Vatikán erkélyéről megszemplélte a vatikáni testőrség felvonulását s fogadta annak az iskolának növendékeit, amelyben ő is első tanulmányait végezte.

Pénteken délelőtti 11 óra 5 perckor a vatikáni rádió bemondója jelentette, hogy XII. Pius pápa néhány perc múlva üzenetet fog intézni az emberiséghez. A bejelentés olasz, francia, angol, német és spanyol nyelven történt.

Három perc múlva XII. Pius pápa latinnyelvű beszédet mondott. Első szavaiban a békéről beszélt. Hangoztatta, hogy mélyen megindultnak érzi magát a mennyei Gondviselésnek azzal az elhatározással szemben, amely őt választotta az elhunyt pápa utódjául. Háláját nyilvánította a bibornoki kollégium tagjainak.

— Ebben az ünnepi órában, — mondotta — gondolatom a papság, a katolikus missziók, az Actio Catolica és mindazok felé az érdemes emberek felé irányul, akik hittel harcolnak az emberi civilizációért. Nagy szeretettel gondolok azokra is, akik a katolikus egyházon kívül élnek. A nagy emberi család minden embertestvérehez békeszózatot küldök, annak a békének az üzenetét, amelyet mindnyájunknak kell óhajtanunk s amely az igazságon, a szereteten és a renden épül fel.

Emlékeztetett arra, hogy elődje 1938 szeptemberében felajánlotta életét az emberiség békéjéért és boldogságáért Hangsúlyozta ezután a „béke” szó mély jelentőségét s újból kijelentette, hogy első üzenete mint Krisztus pásztoraé, nem lehet más, csak békeüzenet. Ezután megáldotta a világ népeit. Az áldás után a pápai énekkar énekelt. A pápai szózat latin szövegét a vatikáni rádió nem fordította le más nyelvre.

A pápa péntek délelőtti szózatát a Vatikán köreiben kivételes fontosságúnak tartják. Ez a szózat annak az egyházi politikának ünnepélyes kinyilvánítása, amelyet az új pápa követni óhajt. Ez az okmány meg

erősíti azt a benyomást, amelyet az egyházi körökre gyakorolt az a tény, hogy az új pápa elődje nevét, a Pius nevet vette fel. XII. Pius pápa üzenete azt a három pontot emeli ki, amely olyan közel állott

XI. Pius szívéhez is, a katolikus misszió, a katolikus akció és a béke ügyét. Az új pápa első üzenete a békének szólt a szelidséget, és az igazságot hirdette mindenki számára, az önmagukkal kibékült lelkiismeretek fontosságát és ebből a békéből senkit sem zárt ki, amint említette, az egész nagy emberi család, az isteni gondviselés védelme és igyeleme előtt van.

Gafencu külügyminiszter mégérkezett Lengyelországba

London, márc. 4. A Daily Express tegnapi számában Gafencu külügyminiszter varsói látogatásával kapcsolatosan megállapítja, hogy az utazás-

nak rendkívüli fontos politikai jelentősége van. A lap — bár nem bocsátkozik jóslásokba — leszögezi, hogy Gafencu külügyminiszter varsói látogatása

a legteljesebb eredménnyel fog zárulni.

Varsó, márc. 4. Gafencu külügyminiszter felesége és kísérete társaságában tegnap este kilenc órakor megérkezett Niabina. A lengyel határlomáson Beck lengyel külügyminiszter nevében egy külügyministeriumi tanácsos, a román nagykövetség nevében pedig Dumitrescu, követségi tanácsos üdvözölte a külügyminisztert. Az ünnepélyes fogadtatáson hatalmas számban vett részt a város lakossága is és melegen ünnepelte a külügyminisztert és kíséretét.

Hét és félórás minisztertanácsot tartott a magyar kormány

Budapest, márc. 4. A magyar kormány tagjai pénteken délután öt órai kezdettel minisztertanácsot tartottak Teleki miniszterelnök elnöke mellett. A minisztertanácsban, amely éjjel fél kettő óráig tartott, az időszaki kormányzati

kérdéseket beszélték meg. Kiszivárgott hírek szerint a minisztertanács a zsidótörvényjavaslattal foglalkozott és a módosításokat beszélték meg. Magánjelentések szerint Teleki Pál gróf április 5-én utazik Rómába.

Fasiszta puccs készült Csehszlovákiában

Bécs, márc. 4. A Wiener Tageblatt című lap feltűnő cikkben számol be arról, hogy Csehszlovákiában államcsínyt hársítottak meg. Az államcsínyt a fasiszta szervezetek akarták kihozzantani. Az utóbbi napokban történt letartó-

tatások is megerősíteni látszanak ezeket a híreket. Azt hiszik, hogy a fasiszták bombamerénnyel akarnak jelt adni az államcsíny végrehajtására. A prágai csendőrséget megerősítették.

Öngyilkosságot kísérelt meg a 10 évre ítélt Dornescu Eliza

A bukaresti büntetőtábla — mint ismeretes tíz évi kényszermunkára ítélte Eliza Dornescut, Urletianu mérnök gyilkosát. Az ítélet elhangzása után a beteg Eliza Dornescut a vacaresti fegyház kórházába szállították. Tegnap este Eliza Dornescu az egyik mellék helyiségbe vonult vissza, ahol a helyemharisnyáit egymáshoz

kötötte és felakasztotta magát vele, az egyik kiálló kampós szegre. A harisnyák azonban nem bírták fenntartani a nehézsúlyú és elszakadtak. A zajra berohantak a fogházőrök és ápolók és szigorú őrzet alá helyezték az öngyilkosságot megkísérlő Eliza Dornescu asszonyt

Bájitallal mérgezte meg magát egy szerelmes diószegi lány

(Nagyvárad.) Egész Diószeg közszeg lakossága nagy részvéttel fordul a Dobozi család felé Doboziék rá is szolgáltak erre a részvételre, mert 18 éves Etelka nevű leányuk megmérgezte magát. A családja észrevette az elkeseredett leány öngyilkossági kísérletét és az igen súlyos állapotban levő leányt beállították a nagyváradi kórházba.

Megállapítást nyert, hogy a leány szerelmes volt egy falubeli legénybe és egy javasasszonyhoz fordult. A javasasszony „varázspört” adott át neki, hogy keverje szerelmese ételébe. A lány azonban maga vette be a bájit. Az öngyilkosságot leány eddig nem nyerte vissza eszméletét és ki hallgatni sem lehetett.

A svábok a birtokosok, a magyarok a béresek

Ahol a magyar gyerek együtt tanul a cigánnyal.
Megdöbbenő riport egy magyarországi községből

A budapesti Nemzeti Újság a magyar keresztény párt és a Katolikus Akció hivatalos orgánuma a fenti cím alatt a következő rendkívül érdekes riportot közli.

A riportot a szokásaitól eltérően azért adjuk, mert élénk fényt vet azokra az aggodalmakra, amelyekkel a magyar társadalom nagy része figyeli a legutóbbi eseményeket. A riport itt következik:

Mágócs, febr. hó.

(A Nemzeti Újság kiküldött iudósítójától).

Az egyedülvalóság szorongó érzése már a mágócs-alsó-mocsoládi állomáson elfogott. Éjfél után két óra volt s a nagy, fekete magyar ég alatt, a sínek közt állva néztem a távozó vonat zárlámpájának pislogását. A forgalmi tiszt becsukta maga mögött az iroda csikorgó ajtaját s a mozdony kőhőgése lassan beleolvadt a távolságba. Egyedül maradtam s először éreztem magyar földön, hogy egyedül vagyok.

Mert akárhová menjen az ember a kétvízközi homokon, a Tiszántul szikes világába, a magyar akác, a magyar rezgő nyárfa s a vérrel, verejtékkel áztatott magyar föld minden homokszeme és rögje azt az édes, meleg érzést kelti az emberben, hogy: itthon vagyok. A baranyai fekete barázdák hátán azonban mostanában elfogja az embert a szomorúság. Mert Bácsalmástól Baján, Bártaszéken, Bonyhádon át egészen idáig egyebet sem hall az ember a másik szorongó, aggódó magyartól, mint azt, hogy ebben a dunántúli tartományban lassan másodrangú népek lesznek a magyarok... Egy kisdéd, de annál hangosabb társaság elfelejti, hogy ezt a földet mi szereztük meg vérrel, vassal és állam akar lenni az államban, amelyik őseinek új hazát, s az otthoni nyomor helyett zsíros fekete földeket, dus kenyeret adott...

Mágócs 5 kilométerre van a vasútállomástól. Nekivágok a fekete éjszakának és taposom a locsogó sarat. Lankás dombok völgyében kigyózik a kövesút a néma, alvó pusztaságon. A dombok fölött a hold keskeny kiflije sápadoz, s az utszéli fák tar gallyai között csendesen susog a téli szél. Székér zörög utánam s ahogy utolér, leszól a rossz deszkátlésről a lovakat hajtó subás ember:

— Üljék fel, tekintetes ur, hamarabb érünk ketten.

Megosztja velem a faggyuszagu subát, aztán: gyi, lovakák, ballagunk.

— Messzi-e? — kérdem.

— Mágócsig.

— Magáé a lovak?

— Ááá... Bérös vagyok

— Maga, ugy-e magyar?

— Azám.

Ebben a faluban nincs is más magyar, csak bérés, meg napszámos. A gazdák mind svábok.

— De közöttük is vannak béresek, napszámosok?

— Nincs azok közt, hajja. Az övéké a föld. Jó, zsíros, fekete föld. De én nem panaszkodhatok, jó gazdák ezek a némőtök.

Mondja, — teszi még hozzá óvatosan, — maga nem Berlinből gyűt?

— Nem én, Magyar vagyok. Miért kérdi?

— Hát csak. Mert

mostanában nagyon gyűszmékölnek itt az idegönök. Egyik azt mondja, Németországból gyűnnék, a másik azt mondja, pestick.

Az ördög tud eligazodni közöttük, csak annyi szent, nagyon hirdetik az igét...

— Aztán miről szól az az ige?

— Hát, hogy ez

német föld, hogy gyűn majd a horogkereszt.

— Aztán a mágócsi svábok is hirdetik?

— Nem olyan fejűk lögyera esőttek azok. Nem keresik azok a békéllenségöt.

Van néhány nagyszáju, azok rázzák a kolompot, de azt mondják a svábok is, hogy csak hadd lármázzanak, hiszen pénzt kapnak érte.

Nálunk egy suszter a szomszéd faluban egy deák úti a vasat. Van néhány tamburagyura, aki mén utánuk,

de a komoly, dolgos gazdák nem adnak rájuk semmit.

— De ha sokat hajtogatják előttük az igét, egyszer majd ők is belegabalyodnak. Akkor mi lesz?

Fuvarosom összebb húzza magán a subát. Egy darabig csak a kerekcsikorognak s mi kétfen, árva magyarok, belebámulunk a süket éjszakába: akkor mi lesz?

— Az nem jó lenne, — szóval meg végre. — Az nem jó lenne, lássa a sváboknak se, de nekünk se. Aztán, nézze, azok is csak olyan magyarok, mint mink vagyunk. A fronton is együtt voltunk... Ne, Csillag. Hej, tekintetes ur, nem jó erről még beszélni se.

A piactéren elbucsuzom a nagyaromtól. Még sötét van, csak halványan derengnek dél felétek a Mecsek nyulványait alkotó hegyek. Szálloda nincs, az utcán kell taposni a barátágos sarat. Lassan megvirrad,

templomba igyekvő népekkel benépesedik az utca. Legutoljára a két kis kocsmá ébred. Végre valahová be lehet menni.

— Nem kocsmás népek ezek, — tudom meg reggelizés közben. —

Ha itt valaki templom után két decit megiszik, az már nagyon kirugott a hámból.

Délután már otthon ivogainak a gazdák a pincéjükben.

Nem érdekli ezeket más, csak a főság, meg a föld.

Mágócs 4000 lelket számláló község. Határa 7000 hold s ebből 1600 hold a katolikus tulajdonság, amiből a falubeliek bérleteket birnak. Tíz-husz holdas birtokok vannak általában, a legnagyobb gazda harminc holdas. De ami föld van, az aztán lelke a magyar földnek. Holdjáért ma 2400 pengőt is megadnak. Hány holdat

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászon, damaszt, zefir és női nyári kelmek, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványosnál
Calea Victoriei 3. Az udvarban.

lehet ebből venni a Duna-Tisza-közi homokon? Ebből a faluból nem vándorol ki a nép a városokba szolgálnak, gyárimunkásnak, cselédnek. Az a szegény magyar falvak betegsége. Itt mindenkinek megvan a kenyere. Rengeteg sertést hizlalnak. 3000-3500 liter fejet szed itt össze naponként a Mágócsi Tejszövetkezet, évente 100 vagon hizott marhát szállítanak külföldre. Hogy mennyire jól áll a falu feje alja, azt legjobban mutatja, hogy az egész községben nincs több, mint egyetlen védett gazda.

Mágócs különben valamikor szinmagyar falu volt. A XIII. században a Szent-Mágócs család birtoka volt s a falu nevével 1291-ben találkozunk először régi irásokban.

Véres szerelmi dráma a meg nem adott házassági engedély miatt

Izmail, márc. 4. Az itteni temetőben a temetőr tegnap reggel az egyik sírdombon, óriási vértócsában, két holttestet talált. Cuinovic Elizabetta 17 éves leány és Taras Brasoveanu 20 éves fiatalember holttestét. A megindult vizsgálat során kiderült, hogy a fiu lelőtte a leányt, aki rögtön meghalt, majd saját agyába röpített golyót. A fiatal-

ber hosszabb idő óta udvarolt a leánynak, akit feleségül akart venni. Ugy a leány, mint a fiu szülei ellenezték a házasságot és mert kiskorúak voltak, szülői engedély nélkül nem tudtak megesküdni. — A két gyerekmber végül is arra határozta el magát, hogy eldobják maguktól az életet. A véres tragédia városszerte mély részvétet keltett.

39

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 január — február hónapban tartandó ajándékokciónkban való részvételre.

Mintegy 200 éve Schwarzwaldból jöttek ide sváb telepesek s lassan az egész falut megszállták. A föld lassan mind a kezükre került, az utolsó magyar birtokosok a múlt század végén vándoroltak ki innen Kanadába.

A kocsmáros is arról panaszkodik:

— Megzavarták most nagyon a népet az iskolával. Egy hete kijött a rendelet, hogy németül kell tanítani az iskolákban.

Nagyon zug a nép, mert itt mindenki a régi rendet akarja. A gyerekek egy hét óta sirva jönnek haza az iskolából: ők magyarul akarnak tanulni. Az öregek is azt mondják: éppen elég az, ha megtanulnak írni, olvasni, beszélni németül. Eddig is úgy volt, mégis jó volt.

— Hát minek kérték a német oktatást?

— Nem kérte itt uram, senki sem. Csak a Baschék.

— De hát azok magukat képviselik...

— Dehogyan képviselnék, — szól bele a beszédbe egy öreg német gazda, — hát hogy képviselnének, amikor olyat csinálnak, ami nekünk nem kell...

És lépten-nyomon beleütözik az ember valakibe, akivel kénytelen beszélni „arról”, ami itt a lelkeket nyomja:

— Mégis csak nem jól van, — mondja egy sváb származású magyar ember, — hogy az én unokáim nem tanulhatják Magyarországon az anyanyelvüket, csak a cigányokkal. Nyolc-tíz magyar gyerek van itt, meg a cigányok, ezeket összezsapják és együtt tanítják őket... Hát inkább elköltözzök a faluból, minihogy világcsúffára a cigányokkal összezsapják az unokáimat...

Felosztatják a belga parlamentet

(Santiago de Chile.) A chilei külügyminiszter rendeletet adott ki s ennek értelmében két hónapon belül semmiféle bevándorlási kérelmet nem tejesítenek, amíg a bevándorlás rendszerét ujja nem szervezik.

S ünetel a bevándorlás Chilében

(Brüsszel.) A belga kormányválságot nem sikerült megoldani. A Puriot kormány megbeszélései nem vezettek eredményre. Szó van arról, hogy felosztatják a parlamentet és kiírják a választásokat.

A telepes (batériás) rádió tulajdonosok figyelmébe!

Simphonia elempótló készülék

olcsó folytonos rádiózást biztosít

Simphonia elempótló készülék előnyei:

1. Feleslegessé teszi a drága elemeket.
2. Üzemköltsége minimális, fogyasztása havi 35 Lei.
3. A már megírt 2 voltos akkumulátorral táplálható.
4. Kezelése nem kíván szakértelmet.
5. Vételára (2600 lei), 1 év alatt visszatérül.

Kérje az ingyenes ismertetőt.

Uj találmány!

Védjegyezve!

BERNÁTH rádió és csillár szaküzlet
Oradea, Str. Brătianu 1. (Apollo-palota)

XII. Pius pápa életrajza

XII. Pius pápa ma 63 éves. 1876 március 2-án született az Örök városban, Rómában. Ezer szál köti a Vatikánhoz ősei révén, akik a pápai udvar tisztviselői voltak és becsült helyet vívtak ki maguknak és utódaiknak az Örök város életében is. Atyja, Filippo Pacelli jogi pályára lépett, híres római ügyvéd volt, azonkívül, mint a konzisztóriális ügyek dékánja a Vatikánban viselt tisztet. Hosszu éveken keresztül képviselte a katolikus érdekeket a római képviselőtestületben s harcos, bátor megvallója volt hitének. Ezt a mély vallásosságot örökölte fia, Eugénio is, akinek egyetlen vágya már ifjúkorában, az volt, hogy Istennek szentelhesse magát. Atyja ugyan azt szerette volna, ha örökébe lép és átveszi irodáját, de azután szívesen engedett fia kívánságának és hozzájárult, hogy középiskolái elvégzése után szemináriumba lépjen. Teológiai tanulmányait a híres, ősrégi Almo Collegio Capranicában végezte, ahonnan antyi kiváló egyházi férfit került ki idők során.

Katedrálról a világpolitikába

Egy évig tanult itt Pacelli teológus, majd betegsége miatt vissza kellett térnie otthonába s nagyobb pauzával végzhette csak el tanulmányait. Természetesen: mindegyiket a legnagyobb kitüntetéssel. 23 éves volt, mikor pappá szentelték s Neri szent Fülöp ereklyéi felett, a Santa Maria in Valicella templomában elmondta első szentmiséjét. A teológia után a jogi doktorátust is megszerezte. Tudományos munkásságot akart folytatni, ezért örömmel fogadta el azt a meghívást, mely a szeminárium tanári karába szólította. Közel egy évig tanított itt, mikor meghívást kapott a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjába, amely tudvaleg leg nem más, mint a Szent-szék külügyminisztériuma. Itt dolgozott a későbbi államtitkár, Gaspari biboros irányítása alatt, aki akkor a rendkívüli egyházi ügyek vezetőtit-

kára volt. Gaspari rendkívül megszerette a tehetséges, tapintatos, diplomata képességekkel megáldott fiatal papot, szárnyai alá vette, bizalmas munkakörben foglalkoztatta, kényes ügyeket bízott rá, amelyeket mással nem mert megoldatni s Pacelli Eugénio a bizalomra nem is maradt érdem teln: társai már ekkor fényes karriert jósoltak neki. Rövidesen első minutáns, majd államtitkár s néhány évtized elteltével helyettes államtitkár lett.

1914-ben X. Pius pápa a kongregáció vezető titkárává nevezte ki. Megtartotta ezt az állását XV. Benedek pápa uralkodása alatt is, aki nem sok-

kal később trónra lépett. Három év muva, 1917-ben pápai nunciussá nevezték ki s a pápa különleges missziót bízott rá: békét teremteni, békét hozni a véráztatta Európa életébe. Pacelli meg is tett minden tőle telhetőt, sűrűn tárgyalt II. Vilmos császárral, igyekezett rábírni őt a további vérontás elkerülésére, de a történelem irányítása ekkor már kicsuszott az emberek kezéből s a háboru befejezése sem a német, vagy osztrák-magyar állam vezetőitől függött. Éveket töltött Münchenben, mer ekkor még nem volt megszerveve a berlini nunciatura. Ez csak 1925-ben történt meg, amikor a Szentszék és Bajor-

ország közt konkordátum jött létre Pacelli buzgólkodására. A berlini nunciatura első vezetője Pacelli lett s egyuttal a berlini diplomáciai kar donyja is. Uj minőségében kötötte meg a konkordátumot Poroszországgal is.

1929-ig maradt Pacelli pápai nuncius Berlinben. Ebben az évben Gaspari biboros államtitkár, miután nagy művét, a Vatikán és az olasz állam kibékülését létrehozta, lemondott és utódjául nagy tanítványát, Pacellit ajánlotta. A berlini nuncius hazaér Rómába s átveszi uj hivatalát, most már XI. Pius alatt. XI. Pius még ugyanazon év decemberében biborossá szenteli államtitkárát s 1930 februárjában ünnepélyes formák között iktatta be legfelsőbb méltóságába.

Nem hajlandó új kollektív szerződést kötni a nagyváradi Phoebus vasgyár igazgatósága

Izgalmas tárgyalások a munkaügyi inspektorátuson. Kollektív szerződést kérnek a Dreher sörgyár munkásai

Nagyvárad, március 4. Megírtuk már, hogy a Phoebus vasgyár munkásai kollektív szerződésre vonatkozó tervezetet nyújtottak be a munkaügyi inspektorátushoz. Mudura munkaügyi felügyelő pénteken délutánra hívta össze tárgyalásra az érdekelteket. A gyár megbízásából Gabrielescu és Pau mérnökök és Lőrinci Lajos cégvezető jelentek meg, míg am munkásokat Halász Dezső, Feld István, Nistor Vasile, Tóth József és Székely Ferenc képviselték. Még az érdelemes tárgyalások megkezdése előtt a gyár képviselői bejelentették, hogy a munkások által benyújtott kollektív szerződés tervezetét nem hajlandók elfogadni, mert kollektív szerződést nem kötnek, ellenben a munkatörvény alapján hajlandók új munkaszabályzatot életbe léptetni és a Rován-féle fizetési rendszert bevezetni a gyárban, amely rendszer minden munkásnak teljesítménye

arányában szabja meg keresetét. 5 zen rendszer keretén belül hajlandóak a hét-tíz leies órabérek felemelésének gondolatával is foglalkozni.

A megbeszéléseket ekkor félbeszakították, hogy a munkásság képviselői megbeszélhessék az így előállott helyzetet. Végül is ezek bejelentették, hogy a gyár feltételeit nem tartják elfogadhatóknak és ragaszkodnak az inspektorátushoz benyújtott kollektív szerződés tervezet letárgyalásához.

Ekkor a gyár képviselői kijelentették, hogy a Phoebus nem önálló vállalat, hanem a Franco-Romana brailai gyár fióküzeme. Tekintve pedig, hogy az anyaintézetnél nincs kollektív szerződés, ők sem vezethetik ezt be, mert ha kollektív szerződés van, ráfizetnek a termelésre. Bejelentették továbbá, hogy a gyár részletes memorandumban fogja az inspektorátussal ismertetni azo-

kat az okokat, amelyek a Rován-rendszer bevezetését szükségessé teszik. Mudura munkaügyi felügyelő az új tárgyalás időpontjául március 10-ét tűzte ki.

Ismeretes az a kollektív szerződés harc is, amelyet az Eterna cipőgyár munkásai indítottak meg. A cipőgyári munkások első ilyen beadványát a munkaügyi inspektorátus elutasította, mivel azon nem szerepelt a munkásság többségének az aláírása. Tegnap az Eterna-munkások új memorandumot nyújtottak be, amelyen már együtt volt a tárgyalások felvételéhez szükséges többség aláírása. Ez a kollektív szerződés ügy a jövő héten kerül megtárgyalás alá.

Tegnap egy harmadik kollektív szerződés tervezetét is benyújtottak az inspektorátushoz, mégpedig a Dreher-Hagenmacher sörgyár munkásai. Ennek megtárgyalására is a legközelebbi jövőben sor kerül.

A volt margittai főszolgabíró vagyonának felülvizsgálása a tábla előtt

(Nagyvárad.) Az elmúlt év elején négy margittai járásbeli gazda feljelentésére vizsgálat indult Drugariu Traján margittai főszolgabíró ellen. A vizsgálat alapján Drugariu főszolgabíró elmozdították állásából és ezzel egyidejűleg megindult az igazságügyi eljárás is. A fejelentők szerint Drugariu Traján főszolgabírói működése alatt jogtalan jövedelmekre tett szert és több, mint négy milliót kitevő vagyont gyűjtött össze. Drugariunak — szerintük több háza van, ezenkívül a felesége nevére is iratott ingatlanokat, sőt az anyósa nevére szereplő házak is a Drugariu tulajdonát képezik. A négy milliós vagyon a vizsgálat során egy millióra csökkent le és a hatóságok már ezen az alapon folytatták le a vizsgálatot.

A tábla mellett működő vagyonrevíziós bizottság több tárgyalást tartott. A bizonyítás lefolytatására dr. Popovici Liviu táblabíró a vagyonrevíziós bizottság tagja kiutazott Margittára és személyesen a helyszínen folytatta le a tanu kihallgatásokat. A vizsgálat lefolytatása után Drugariu főszolgabíró ügyét a tábla elé utalták és a margittai főszolgabíró vagyonrevíziója ügyében tegnap tartották meg a főtárgyalást.

A vagyonrevíziós ügyet a tábla Sutu, Ember, Athanasiu, Graunteanu, Niculescu ötös tanácsa. A vádat maga Niciu főügyész képviselte.

A jelentés ismertetése után Niciu főügyész emelkedett szólásra és — formális védő beszédet tartott.

Niciu főügyész megjegyezte, hogy Drugariu ellen négy gádzdalkodó feljelentésére indult meg az eljárás, akik 4 milliós vagyonról tudtak. A vizsgálat során ez az összeg 1 millióra zsugorodott össze. Ezzel szemben Niciu főügyész megállapítja, hogy Drugariunak mindössze 160.000 lei követelése van Drugariu feleségének van két háza. Az egyiket 30.000 leiért vette és 50.000 leiért renováltatta. A községi hivatal igazolása szerint a két ház mostani értéke 250.000, illetve 350.000 lei. Azonban nem lehet a mostani értéket alapul venni, hanem csak azt lehet számítani, amennyibe Drugariunak került. Egyébként Drugariu 1928-ban nősült és felesége ezeket a házakat vitte hozományként.

A fejelentők Drugariu anyósát is belevonták ebbe az ügybe, ezt azonban teljesen el kell különíteni. Drugariu anyósának saját vagyona van és az nem tartozik a vagyonrevíziós bizottság elé, mert semmi bizonyíték nincs rá, hogy az Drugariu szerzeménye volna — mondta Niciu főügyész.

Drugariu két évig volt főszolgabíró. Közben ügyvéd is volt és Drugariu ügyvédjelöltje igazoló irást küldött be, amely szerint Drugariu ügyvédi irodája olyan jól ment, hogy ottani ügyvédjelölti működése alatt egy házat szerzett. Akkor — a principálisa is szerezhetett két házat.

— Én szigorúan védem az állam érdekeit — mondta Niciu főügyész — legalább annyira mint a fejelentők, de ebben az esetben nem látok okot eljárásra. Igaz, hogy maradványból 200.000 lei összeg, amelynek eredetét Drugariu nem tudta igazolni, de ezt az összeget Drugariu főszolgabíró — akinek 15.000 lei havi jövedelme volt — könnyen megtakaríthatta.

A főügyész a maga részéről a feljelentést alaptalannak találja, kéri Drugariu felmentését és a fejelentők megbüntetését.

A magánvád képviselője — Petrutiu ügyvéd — fenntartotta a vádat. Hangoztatta, hogy Drugariu főszolgabíró nincsen ember volt, mikor margittai főszolgabíró lett és a vagyonát törvénytelen úton szerezte. Kérte a megbüntetését. Az állam ügyvédje Popescu Aurel csatlakozott a magánvád indítványához.

Drugariu főszolgabíró képviselőjében Cotruş Vasile ügyvéd szólalt fel. Előjáróban kifejtette, hogy Niciu főügyész olyan alaposan és tárgyilagosan ismertette a helyzetet, hogy arra felesleges rátérnie és csak jogi szempontból tesz néhány megjegyzést. Kéri megállapítani, hogy alaptalan, rosszdindulatu feljelentés történt és ezért kéri az elítélését, sőt a törvény által előírt fogházbüntetésen kívül kéri, hogy a fejelentőket 100.000 lei kártérítésre kötelezzék.

A fejelentők közül egy vizsavonta a feljelentését, kettő nem jelent meg, a negyedik Haiduc Ioan — aki egyedül jelent meg felállt és — visszavonta a feljelentését.

Sutu elnök azonban azt — azzal az indoklással, hogy már késő — nem vette tudomásul.

A tábla ezután tanácskozássra vonult vissza.

A tábla azonban három tételre újabb adatokat kért és a döntést márc 30-ra halasztotta.

Az Ön üzeme sokkal többet tudna termelni, de kiesiny a hajtóereje!

Vegyen nálunk gyári áron

„GANZ” villanymotort
Bazilli-Deák Oradea, Park szálló épülete. Telefon 35-36

Milliók értékek a falba épített titkos páncélszekrényben

Ferenc József egykori aranykazettája Atatzki chisinaui ékszerésznél

Chisinau, március 4. Hirt adtunk arról, hogy Atatzki, a híres chisinaui ékszerész letartóztatásba került, mert azzal gyanúsítják, hogy összeköttetésben állott Sami Saraga betörőbandájával, amely legutóbb Brassóban az OFA irodáját rabolta ki. A betörőbanda tagjai azt vallották, hogy más betörésekből származó ékszereket adtak el Atatzkinak. Atatzki, akit mint hírhedt orgazdát ismertek, természetesen tagadta, hogy Saragákkal bármilyen összeköttetésben is állott. Atatzkit Bukarestbe szállították, ahol szembesítették a betörőkkel és ezek szemébe mondták, hogy megvásárolta tőlük a betörésekből származó ékszereket. Atatzki tovább tagadott, mire lakásán a chisinaui ügyészség több házkutatást tartott. Az első házkutatások eredménytelenül jártak mindaddig, míg Simla Atatzki, az ékszerész huga be nem avatkozott az ügybe. Ő bátyjával hosszabb ideje haragban van és ő volt az, aki az ügyészség embereit nyomra vezette és elárulta Atatzki házában falába beépített páncélszekrények titkát. Több ilyen titkos páncélszekrényt találtak csodálatos szépségű antik ékszerekkel telve, melyek között ott volt egy gyönyörű aranykazetta, briliánsokkal kirakva, ami egykor Ferenc József császár és király tulajdonát képezte. Az ékszereket az ügyészség lefoglalta. Eredetüket, illetve, hogy hogyan kerültek Atatzkihoz, ezután fogják tisztázni. Az ékszerek között egyetlen-egy sincs olyan, ami a Saraga-banda betöréséből származhatott volna. A nyomozó közlegény véleménye szerint Atatzki csak a nagyértékű antikvitásokat és ékszerkülönlegességeket tartotta magánál, a csekélyebb értékű ékszereket pedig beolvastotta és mint tört aranyat értékesítette.

Az ügyészség azt is kutatja, hogy honnan szerezte Atatzki hatalmas vagyonát. Tudják ugyan róla, hogy rendkívül ügyes ékszerkereskedő, aki óriási üzleteket bonyolított le ékszerben és drágakövekben, azt is tudják róla, hogy ötvös-művész, de nem tartják valószínűnek, hogy tisztességes úton ilyen óriási vagyont tudott volna szerezni. Úgy vélik, hogy vagyona 1917-ben alapozódott meg, amikor Calaras-Targban az orosz katonák pogromot rendeztek és kirabolták a pogrom során nemcsak a zsidó kereskedőket, hanem a város összes gazdag embereit. A fosztogatók nem tudtak mit kezdeni az aranytárgyakkal és Atatzki a pogromhősöktől — nagymennyiségű ékszert vásárolt össze és ez képezte volna

vagyona alapját. A vizsgálat az ékszerész ügyében tovább folyik, de kérdés azonban, hogy Atatzki hajlandó lesz-e egyáltalán vallani. Atatzkival néhány évvel ezelőtt megtörtént, hogy hasonló módon rávallott egy betörőbanda, ő azonban mindvégig állhatatosan tagadott. A tagadás akkor nem sokat használt, mert a bíróság tárgyi bizonyítékok alapján három és féleves börtönre ítélte, hogy Atatzki sorsa ez esetben hogyan fog alakulni, az a jövő titka.

SZINHÁZ

Március 11-én, szombaton kezdődik a Thalia opetlegyűlésének kilencedik napos ciklusa

Március 11, szombat d. u. 3 órákor: Nincs szebb mint a szerelem. (Olcsó helyárrakkal)

Este 9 órákor: A szomszagos krokodil. (A mult ciklus hatalmas revü-opereff sikere.)

Március 12, vasárnap d. u. 3 órákor: Nincs szebb mint a szerelem. (Olcsó helyárrakkal)

Délután 6 órákor: A szomszagos krokodil.

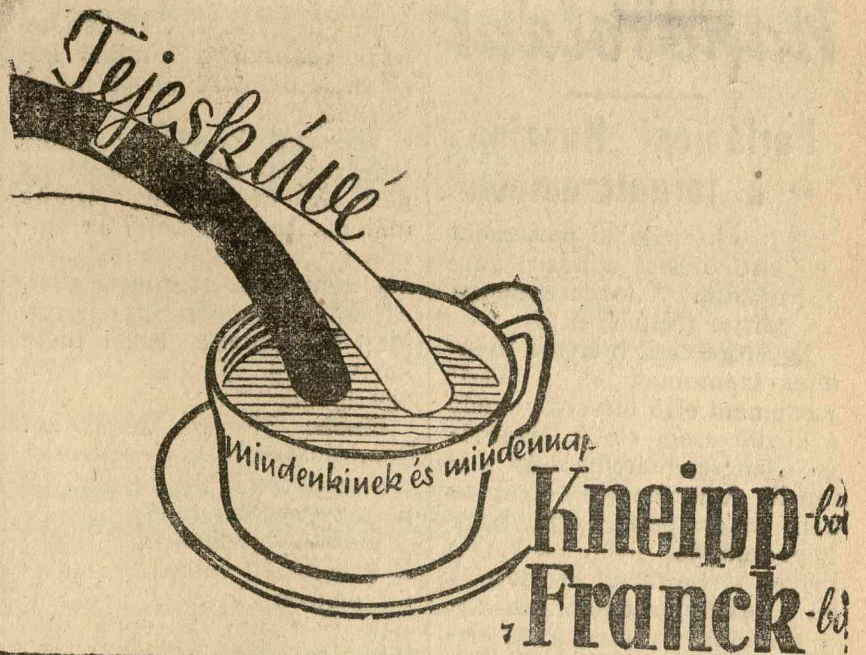
Este 9 órákor: Bubus. (Vasary Gábor, Szécsén Mihály és Losonczy Dezső közel 100 előadást megért briliáns zenés vígjáték ujdonsága)

A nagyváradi kéményseprők bérmozgalma újból a munka- bírótság elé kerül

Nagyvárad, március 4. Néhány héttel ezelőtt — mint annakidején beszámoltunk róla — a nagyváradi kéményseprőmunkások kollektív szerződés iránt beadványt nyújtottak be a munkaügyi felügyelőséghez és Mudura inspektor meg is kezdte a békéltető tárgyalásokat, amelyek azonban nem vezettek eredményre és az inspektor áttette az ügyet a munkabíróshoz. — Közben azonban az üzemet kommer-

cializálták és az új vezetőség kérésére a munkabíróság viszatette az ügyet a munkaügyi felügyelőséghez.

A tegnapi tárgyaláson az üzem képviselőjében Mursa és Filip igazgatók halasztást kértek, de a munkások megbízottai — tekintettel arra, hogy a megegyezésre házi tárgyalások útján nincs kilátás — kérték, hogy az ügyet tegyék át újra a munkabíróshoz. Az inspektor helyt is adott a kérésnek.

Ki az a Maertens, aki már három kormányt bukított meg Angliában?

A németbarát hazaáruló flamand orvos akadémiai tagsága miatt lázban ég Belgium

Alig két héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett Spaak belga miniszterelnök kormányának lemondása és még élénken emlékeztetnek azok a nehézségek, amelyek az új kormány megalakítása elé tornyosultak. Napokig tartott, amíg Pierlotnak sikerült az új kormányt megalakítani és most, nem egészen két hétes működés után a Pierlot kormány is kénytelen volt benyújtani lemondását.

Az egyébként meglehetősen kiegyensúlyozott belpolitikai életű Belgiumban két ilyen kormányváltás valóban szokatlan dolog. De még szokatlanabbak azok az okok, amelyek a két kormányváltást előidézték és ha valami gyökeres megoldást nem találnak, még valószínűleg több hasonló megrázkódást is elő fognak idézni.

Ezek az okok egyetlen személyben, mégpedig a politikai életben jelenleg részt sem vevő személyben összpontosulnak. Ez a kormánybukató nempolitikus egyéniség dr. Adrien Maertens orvos, a belga királyi Tudományos Akadémia újonnan beválasztott tagja. Dr. Adrien Maertens hazaárulásért halálraítelt orvos akadémiai tagságáért történt meg a százkilenc éves Belgium történetében először, hogy egy miniszterelnököt a tömeg az utcán inzultált, miatta utasították vissza a legplauzibilisabb kormányfő-jelöltek a kormányalakítási megbízást, — érte elesedtek ki az ellentétek a kétajku ország eddig szinte svájci harmóniában együttlakó lakossága, a vallonok és flamandok között.

Ki hát ez a dr. Adrien Maertens?

Antwerpen főterén elakasztanak egy szalmabábot.

Ma ötvennégy éves, intelli-

gens arcú, hófehérhaju ember. Átment a legsúlyosabb nyomoron, volt kuruzsló és csodaorvos, jelenleg Antwerpen legdivatosabb szanatoriumának dugdazdag igazgatója, aki a tengődés és vagyon közötti utat a legtisztább formák között életének utóbbi két esztendejében futotta be.

Új magkereskedés!

Garantált főzelék és virágmagvak, kertiészeti eszközök és növényvédelmi szerek kaphatók.

Herczegh János

magkereskedés.
Oradea, Piața Mihai Viteazul
No. 1. (Keresk. Csarnok épület)
Kérjen ingyen árajegyzéket!

Szerény hivatalnokcsaládból származott, nehezen letette vizsgáit és megszerezte orvosi diplomáját. Szerény praxist folytatott egészen a háború ki-töréséig. Amikor a németek elfoglalták Belgiumot, ekkor, mialatt flamand kartársai is egytől egyig bevonultak, hogy a németek ellen harcoljanak, ő Antwerpenben maradt, kiépítette összeköttetéseit a német hatóságokkal, a gandi egyetem tanára és több poliklinika igazgatója lesz, sőt ki-nevezik a német égisz alatt megalakult flamand nemzeti tanács vezetőjének is, amelynek célja a flamandok különválasztása volt a vallonoktól. Sőt még tovább megy, a háború utolsó előtti évében részt vesz abban a flamand küldött ségben, amely meglátogatja Bethmann-Hollweg kancellárt és körülnéz azokban a német lövészárkokban is, amelyekből saját honfitársait lövöldözik.

A központi hatalmak összeomlása és Belgium függetlenségének visszaállítása után me-

nekülni kényszerül és Hollandiában üti fel sátorfáját. Belgiumban azonban távollétében is lefolytatják a hazaárulási pert, amelyen halálra ítélik és ősi flamand szokás szerint Antwerpen főterén felakasztanak egy szalmabábot, amelynek mellére akasztott táblán dr. Adrien Maertens neve lóg.

A nagyravágyó szanatorium-igazgató.

Hollandiában sikerül igen szerény orvosi praxist szereznie, amelyből úgy-ahogy elten-gődik. Tart ez mindaddig, a mig 1937.-ben meg nem jelenik az általános amnesztia, amely őt is mentesítheti tetteinek következményei alól. Ekkor hazatér és egy szanatoriumot alapít, amelynek keretén belül a legtehetségesebb fiatal flamand orvosok nyernek elhelyezést, míg ő maga csak az adminisztratív igazgatói tisztet tölti be.

A szanatorium néhány sikerült gyógyítás révén divatba jön, a legelőkelőbb betegek látogatják, árai ennek megfelelően emelkednek és Maertens rövidesen vagyont gyűjt. Ma is folytathatná hasznoshozó, nyugodt működését, ha a nagyravágyás el nem ragadja. De összeköttetéseit felhasználva, beválasztatja magát a Királyi Tudományos Akadémiába és ezzel a belga közélet érdeklődésének középpontjába kerül.

A nyugodt, más magánéletével nem igen törődő belgák látszólag elfelejtették a halálra ítélt Maertens viselt dolgait, a mig a csendben meghúzódott gyorsan szaporodó bankbetétei mögé. De abban a pillanatban, mint a hazaáruló a közéletben is szerepet akart vinni, a mint bemerészkedett a belga tudományos élet elitjeinek szentélyébe, fellángolnak a szenvedélyek. Uccai tüntetések zajlanak le, a sajtó a táma-

dások pergőtüzét zudítja az országba, röpcédulák árasztják el az országot, amelynek csendes légköre hirtelen forrni kezd.

Segíteni a bajon azonban csak egyetlen ember segíthet: dr. Adrien Maertens. A Tudományos Akadémia tagságát megvonni attól, akit arra egyszer oda beválasztottak, nem lehet. A kedélyeket csak úgy lehetne megnyugtítani ha Maertens önként lemond a tagságról.

Maertens azonban nem az az ember, aki önként lemondana egy nehezen kivívott pozícióról. A tömeg eltálatja Spaakot, hogy miért nem akadályozta meg ezt a választást, kormány kormány után bukhat meg, de Adrien Maertenst ez nem érdekli. Ő a királyi akadémia tagja és az is marad életfogytiglan.

A hazaárulás és halálos ítélet felett adhatott a király amnesztiát, de az akadémiai tagságot elvenni még ő is gyenge, ha Maertens nem egyezik önként bele. És az az ember, aki flamand függetlenségi álmiban képes volt a hazáját letipró ellenséget is szolgálni, csak örülhet annak, ha személyével ismét kiélezi az ellentéteket Belgium két nagy népcsoportja között.

A fanatikus idealizmusnak és az eszközöktől vissza nem riadó egocentrikus kalandornak különös vegyülete dr. Adrien Maertens, az őszhaju orvos, aki körül még valószínűleg hosszan fognak kavargani a belga közélet szenvedélyének hullámai.

Révész Gyula.

Katonai LIVRET könyvecskék

ismét kaphatók a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

Napcsaló

Parlament Huszon -- a tornateremben

A kárpátaljai parlament első ülését a huszti gimnázium tornatermében tartja. (Napihírek).

Egyelőre csak hiányos jelentések számolnak be a huszti parlament első üléséről, amely a köztársasági elnök kívánsága ellenére, március 2-án zajlott le. A történelemben azonban nincs példa arra, hogy képviselőház ilyen szokatlan helyen tartsa ülését és ezért — ha a huszti parlamentnek nem is jószólunk oly dicsőséges életet, mint például a londoni alsóháznak — a krónikásnak mégis kötelessége, hogy a hiányos távirati tudósításokból fantáziája segítségével rekonstruálja a kárpátaljai parlament első ülését az utókor számára.

(A képviselők rövid sportnadrágban és tornacipőben, futólépésben bevonulnak és körbeszaladják a termet).

Elnök: Egy kettő, jobb, ball! Egy, kettő, jobb, ball! Képviselő ur, ott a második sorban, miért lép kétszer egymásután jobbal és egyszer sem ballal?

Képviselő: Azért kérem, mert én a kárpátaljai németiséget képviselem.

Elnök (az ismert cseftintővel az ülés kezdetét jelzi. A képviselők terpeszállásba helyezkednek): Mélyen tisztelt Ház! Amikor van szerencsém a kárpátaljai parlament első ülését megnyitni, nem mulaszthatom el, hogy erről a helyről köszönetet ne mondjak Kárpátalja népének, amely egyrészt tömegesen leadott „igen” szavazatával lerakta ennek a képviselőháznak az alapjait, másrészt pedig ugyanez a nép ugyanennek a Háznak az alapjait friss fűrészpörrel töltötte fel. Másodsorban szóljon köszönetem szeretett miniszterelnökünknek, aki azon a magas helyen, ahová saját tehetségéből feljutott, nem feledkezett meg rólunk. (Lelkes éljenzés).

Volosin miniszterelnök (közben, hogy az elnök szavainak nagyobb nyomtatékot adjon, felmászott a leghosszabb mászópóznára, miniszter társai követék példáját és felülről figyelik az ülés további folyását): Köszönöm az elnök ur hozzám intézett szavait (elnök vigyázz-állást rendel el) és biztosíthatom a t. képviselőházat, hogy minden erőmmel azon leszek, hogy megfeleljek a belémhelyezett bizalomnak és ne csusszak. (Erősen kapaszkodik a mászópóznában).

Elnök: Pihenj! Most pedig, mélyen tisztelt képviselőtársam, áttérünk a napirendre. Felkérem az előadó urat, terjessze elő a költségvetés tervezetét.

Előadó: Kérem a t. Házat, hogy a bevételi tételeket ugorja át. (Az ugrólécet behoz-

zák és a képviselők egymásután átugorják). A kiadási tételek végösszege 3 millió korona. A deficit tehát 3 millió korona.

Ellenzéki képviselő: Miből fedezzük ezt a hatalmas összeget? A nép éhez, száraz máléra sem jut neki, az előadó ur pedig milliós deficitekkel dobálózik. Könnyű neki, ő nem érzi a nép nyomorát. Meri ő a kincstár pénzén lovakat vásárol. Tegnap is vett egy lovat.

Elnök: Micsoda hang ez! Rendreutasítom képviselő urat. Azonnal tessék leguggolni. Öt percig guggolni fog!

Előadó (felháborodottan): Még hogy én veszek a kincstár pénzén lovakat magamnak. (A terem közepén álló lóhoz megy és gyönyörű kezálást produkál rajta). Igaz, megvettem ezt a lovat, de ez az egész t. Házé. Bárki át-nam csinálhatja ezt a kezálást — ez közös ló, uraim!

Ellenzéki képviselő (guggolás közben): Azért turós a háta. De a népnek még turóra

sem jut. Szegény ruszinok fel-fordulhatnak éhen!

Elnök: Már megint közbeszólt, képviselő ur. A mentelmi bizottság elé utasítom. Ülés után nem állhat a fusz alá!

Miniszterelnök (a pózna te-tejéről): A kormány kabinetkérdéssé teszi a költségvetés megszavazását. Felvetem a bizalmi kérdést.

Elnök: Bizalmi diszkoszvetés következik. Kérem a képviselő urakat, mindenki vegyen egy diszkoszt a kezébe, (így ni). Most tessék dobni.

(A szavazás megkezdődik. A kormánypárti képviselők messzebb vetik a diszkoszt, mint az ellenzék, akit különben is csak az egyetlen, guggolásban kifáradt képviselő jel képez).

Ellenzéki képviselő (a gyűrű höz lép és lábát beleakasztja, úgy beszél fejfelé): Jól van uraim, önök csak gondoljanak mindig másra és feledkezzenek meg a szegény kárpátorosz népről, amely ugyan-így lógatja a nyelvét, mint én itt ezen a gyűrűhintán. Igenis,

**„HORIA”
KIVONAT**
használ hűlés, idegesség, nátha, reumatikus fájdalmas betegségek ellen.

Elnök elsüti a startpisztolyt! Lejárt az idejel!

Ellenzéki képviselő (folytatni akarja, miután egy gyönyörű szaldót csinál a gyűrűn): mi nem vagyunk...

Közbekiállások: ...fogja be száját... bérenc...

Ellenzéki képviselő: Hiába dugják strucc módjára a fűrészpörba a fejüket. (Sulyt kap fel és eldobja). 7 méter! Lehet, hogy eldobtam a sulykot, de mégis azt tartom... (Hangja elvész a zajban).

(Teljes erővel kitör a botrány. A képviselők sulyzókat, diszkoszokat, tekéket, minden kézbe fogható tárgyat egymás fejéhez dobálnak. Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja).

IPAROS UJSÁG

Soron kívül kapják meg a mester-könyvüket a vas és fémipari Céh tagjai

Mindenki hozza magával az „Adeverintáját” és számát

A Vas és Fémipari Céh a mesterkönyvek csoportos beszerzése végett a tagjai részére vasárnap d. e. 11 órakor Str. Alexandri 13 sz. alatti helyiségében adat felvételi gyűlést tart. Ezen gyűlésre felhívja mindazon tagjainak figyelmét, kik mesterkönyvüket bármilyen okból nem kapták meg, a fenti gyűlésen az adeverintájukkal és az esetleg utólagosan beadott pótiratok kérvényének számával, annál is inkább jelenjenek meg, mert a jelentkezőkről táblázatot készít, melynek alapján a Munkakamaránál egy e célra kinevezett bizottság fogja az irataikat verifikálni. A bizottság munkájáról és annak ered-

ményéről a tagok f. hó 15-én, szerdán este 6 órától 8-ig kaphatnak felvilágosítást. A később jelentkezőket a bizottságnak nem áll módjában figyelembe venni.

Az igazgató tanács f. hó 1-én tartott igazgatósági ülésen tudomásul vette az egyes szakmai csoportok megalakulását. A lakatos csoport vezetésébe elnöknek Stern Bélát, alelnöknek Török Lajost, választották meg. Pénztáros Weisz Ferenc, jegyző Fekete József, vezetőségi tag Grosz Sándor, ellenőrök Dandé Lajos és Dobozy Zoltán.

A bádigos és vízvezeték-szerelő csoportnál elnök: Fe-

hér Zoltán, alelnök: Somogyi István, pénztárnok: Braun Arnold, jegyző Borbély Pál, vezetőségi tag Dengelegi H. Ármin ellenőrök: Lammel Ferenc és Farkas János.

A két csoport elnökei az igazgató tanácsba kooptálva lettek

Horea A. Toader bejelentette, hogy a Céh iratait a Munkaügyi miniszteriumba személyesen beiktatta és az ott nyert információk alapján az igazgató tanács határozatilag kimondta, hogy Pop Alexandru elnök az ügyek további vitele érdekében leutazik Bukarestbe és egyben magával viszi a többi bresláki iratait is beiktatás végett.

Közös értekezletet tartottak az építő, vas és faipari Céhek

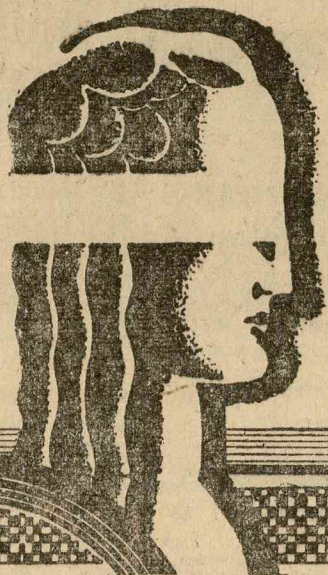
Megalakult a Bresláki közösi közös intéző bizottság

Február 27-én, hétfőn este 7 órakor tartották meg az építőiparhoz tartozó Céhek közös gyűlésüket. A gyűlést Pinter István mérnök nyitotta meg, kihangsúlyozva a Céhek közös munkájának fontosságát. Rámutatott arra, hogy a fenti céhek különválasztása csak for mai, ezzel szemben a gyakorlati életben egymásrautaltságuk nyilvánvaló. Kéri a megjelenteket, hogy a közös problémák megoldásában mindig egyöntetűen járjanak el és e célból válasszanak meg egy Céhközi bizottságot. Az elnök

indítványát a gyűlés megértéssel vette tudomásul és a bizottságot a következőkből állították össze: Az építő Céh részéről Pinter István mérnök és Mihajliu György. A vas és fémipari Céh részéről Pop Alexandru és Katz Hermann. A faipari céh részéről Gembaji Frigyes és Bauer Győző.

Ezen bizottságnak feladatául tűzték ki, hogy úgy a Betegsegélyzőnél, Munkakamaránál, adókiivetéseknél kellő képviselést biztosítson a fenti céheknek és azok érdekeit a hatóságok előtt megvédje.

Sérlemesnek tartja a közös intéző bizottság a gázmaszkokra vonatkozó rendeletet. A szezon iparosoknak nem áll módjukban biztosítani azt, hogy a munkásaik részére megvásárolt gázmaszkok árait hat részletben levonhassa, mert a szezon iparban a munkások alkalmaztatási időtartama bizonytalan. A munkából kilépő munkástól viszont a gázmaszkát visszatartani nem szabad és arra a munkaadónak nincs is szükség. E kérdés tisztázására memorandummal fordul a bizottság az illetékes miniszteriumhoz.

FIGYELEM!

NÉGY HÓNAP ALATT
393.056.000 LEI!
KERÜL SZÉTO SZTÁSRA

Tekintse meg ezt a tervet:

LOTERIA DE STAT PE CLASE PLANUL DE TRAGERE

CONEXATĂ CU LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE

LOTERIA 19-a • 15 MARTIE 1939 — 15 IUNIE 1939 • (SISTEM MIXT)

Emisiunea: 200.000 lozuri în 2 serii a câte 100.000 numere și 4 clase
Fiecare sfert de loz matcă este dublat pentru fiecare clasă de un loz anexă cu tragere separată.

Câștiguri: 86.118 divizibile } în valoare totală de Lei 392.056.000
102.840 indivizibile

CLASA ÎNTÂIA

Tragera la: 15 MARTIE 1939

Loteria pe clase (câștig divizibil)		Loteria Anexă (câștig indivizibil)	
Câștiguri a Lei	Total Lei	Câștiguri a Lei	Total Lei
10 1.000.000	10.000.000	10 1.000.000	10.000.000
10 200.000	2.000.000	10 100.000	1.000.000
60 100.000	6.000.000	16000 228	3.648.000
20000 912	18.240.000		

Total 36.100 câștiguri în valoare de Lei 50.888.000

CLASA TREIA

Tragera la: 15 MAI 1939

Loteria pe clase (câștig divizibil)		Loteria Anexă (câștig indivizibil)	
Câștiguri a Lei	Total Lei	Câștiguri a Lei	Total Lei
2 1.000.000	2.000.000	2 1.000.000	2.000.000
20 100.000	2.000.000	160 10.000	1.600.000
160 20.000	3.200.000	3200 1.000	3.200.000
600 8.000	4.800.000	8000 228	1.824.000
12000 912	10.944.000		

Total 24.144 câștiguri în valoare de Lei 31.568.000

CLASA DOUA

Tragera la: 15 APRILIE 1939

Loteria pe clase (câștig divizibil)		Loteria Anexă (câștig indivizibil)	
Câștiguri a Lei	Total Lei	Câștiguri a Lei	Total Lei
2 1.000.000	2.000.000	2 1.000.000	2.000.000
20 100.000	2.000.000	160 10.000	1.600.000
160 20.000	3.200.000	3200 1.000	3.200.000
600 8.000	4.800.000	8000 228	1.824.000
12000 912	10.944.000		

Total 24.144 câștiguri în valoare de Lei 31.568.000

CLASA PATRA

Tragera la: 15 IUNIE 1939

Loteria pe clase (câștig divizibil)		Loteria Anexă (câștig indivizibil)	
Câștiguri a Lei	Total Lei	Câștiguri a Lei	Total Lei
4 6.000.000	24.000.000	16 1.000.000	16.000.000
20 1.000.000	20.000.000	80 100.000	8.000.000
50 200.000	10.000.000	64000 228	14.592.000
400 100.000	40.000.000		
40000 3.636	145.440.000		

Total 104.570 câștig. în valoare de Lei 278.032.000

PREȚUL LOZULUI inclusiv ANEXA:

	4/4	3/4	2/4	1/4
Pentru toate 4 clasele . . . . . Lei	3.200	2.400	1.600	800
Pentru fiecare clasă . . . . . Lei	800	600	400	200

Jucătorii ce intră în joc la o clasă intermediară, vor putea beneficia de facilitări de plată autorizate de Regie prin afișaj special în fiecare Colectură.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK ÚJ TERVE LÉNYEGESEN NAGYÍTJA A NYERÉSI LEHETŐSÉGEKET

Ne halassza el ezt az alkalmat, hogy 200 leivel milliókat nyerhessen.

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK sorsjegye a siker kulcsa. Egész sorsjegy 800 Lei — Negyed sorsjegy 200 Lei

Életfogytiglani kényszer-munkára ítélték egy nőt,

Aki második férje segítségével elevenen temette el gyermekét

Kisenev, március 4. A kiseni büntetőtábla tegnap tárgyalta Ana Belzari lápusnamegyei Baicoi községbeli asszony ügyét, aki ellen az volt a vád, hogy elevenen eltemette gyermekét.

Anna Belzarnak meghalt a férje és Constantin Noui falujabelljével költözött össze. Nem tudni mi okból, az asszony gyűlölte első házasságából származó gyermekét, legutóbb pedig elhatározta, hogy megöli. 1937 július 25-én Constantin Noui az asszony tud-

tával egy kőhöz vagdosta a gyermek fejét, egészen addig, amíg elájult. Ezután egy zsákba gyömöszölték és elevenen eltemették. A faluban elhíresztelték, hogy gyermekük egy másik faluban meghalt. A ku-

tyák azonban kikaparták a holttestet és a büntény napfényre került.

A büntetőtábla a bestiális házaspárt életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

Kinevezték a burgosi angol követet

London, március 4. A Times írja, hogy az angol kormány Burgoz hozzájárulását kérte Maurice Peterson követi kinevezéséhez.

Peterson eddig bagdadi követ volt. Ujabb jelentések szerint György király hozzájárult a kinevezéshez.

Borzalmas családirtás Vésztőn

Budapest, március 4. Polgár László vésztői lakos ma reggel szülei meglátogatására ment, akik szintén Vésztőn laknak. Amikor a házba lépett borzalmas látvány tárult eléje. A ház konyhájának padlóján holtan, vérbefagyva találta 75 éves anyját és 70 éves édesanyját. A két öreg unokája, Molnár András 12 éves gyermek súlyos sebesüléssel feküdt a belső szobában. Azonnal értesítette a rendőrséget, amely megkezdte a nyomozást és ennek eredményeképpen a család egyik tagját őrizetbe vették. Orvosi vélemény szerint az agg házaspárt valamely éles tárggyal agyonütötték.

Magyar-lengyel folyosót terveznek a kátpátoros területen át?

Budapesti lap érdekes cikke a Volosin-kormány állítólagos beleegyezéséről

Ungvár, március 4. A Pesti Újság című budapesti lap azt írja, hogy a Volosin-kormány most már nem zárkózik el attól a tervtől, hogy Magyarország és Lengyelország között ruszin területen 10-15 kilométeres folyosót létesítsenek és

így megvalósuljon a lengyel-magyar közös határ gondolata és egyúttal megmaradjon Kárpátukrajna függetlensége is. A terv szerint a korridor magyar felségterület lenne, de azon keresztül Németország gépkocsit építhetne Ukrajna, ille

tőleg Románia irányában. A párisi Figaro szerint a Szovjet a határ mellől elszállítja az ukránokat s helyükbe orosz tömegeket telepít. A lap értesülése egyelőre megerősítésre szorul.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

100 lei heti részletfizetésért elegánsan öltözködhet Tóbiás szabóságában, Piafa Bisericei.

Fényképei

nagyon olcsón és nagyon jól szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi fényképeit életű nagytűk

Str. Alexandri No. 4.

35 éves, egyedülálló, román, kath., intelligens, önálló iparos vagyok. Feleségül venném azon nőt, aki engem Délamerikába kivetne. Leveleket „Délamerika” jelígre a kiadóba kérek. 711

ÁLLÁS

Fiz-fizetéssel és jutalékkal felelősséggel intelligenst jömegelelő ügynököt. Havi jövedelme biztos 4-5 ezer lei. Cim a kiadóban. 647

Mindenes bejárónőt felvessz Orbánné Ciorogariu ucca 17a. 713

Fiatalember, földműves jó bizonyítványokkal bármilyen munkát vállal. Márkut Lajos Oradea, Str. Moldova 105. 712

Varrónő önálló, női szalonba felvétetik. Róth Szalon, Episc. Ciorogariu-utca 11. 715

Ügyes kifizetői azonnalra felvétetik. Alexandri-u 56. 714

VÉTEL-ELADÁS

Szanatorium közelében eladó kis ház, kut, gyümölcsös, 200 öl föld, Calea Muntilor 35 szám. 712

A város közelében három hold szántóföld eladó. Értekezni Muntilor 52. Csarnai. 726

A volt városi szállótelep mellett (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percre, több ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8-10 g Str. Franceza 12. 442

Eladó 6-os cséplőgarnitúra. Str. Iuliu Maniu 5. Hideg. 724

Bélyeggyűjteményt, régi bélyegeket veszek. Dr Spitzer, Reg. Ferdinand 18. 721

Eladó két szobás ház istállósval sürgősen. Str. Marton Mánó 10. Col. Neufeld. 710

Eladó egy házhely 1000 leiért az Össi-telep 70 utca 34 szám. 712

ROYAL MOZGÓ (Calea Victoriei 50.) újabb szenzációs dupla műsora: **Vladia Korsakow** A legjobb orosz film. **ARIZONA HÓSE** Cowboy film. Főszerepben **Ken Maynard** Előadások szombat, vasárnap, 3. 5. 7. fél 10 kor, rendezem emelt helyekkel

Eladó gépek 8-as Máv, 10 atm. garnitúra, 8-as, 6-os, 4-es gojós cséplők, 8-as olcsó garnitúra, 8-as, 6-os, 4-es magánjáró és vontatós 10 atm. gőzgépek, motorok, International és Fordon traktor, egy prima fűszij, Kiss, Oradea, str. V. Ison 95. 716

Egy hold szőlő házzal kiadó bérbe Bondárné Calușaranu 35. Görögoldal. 725

Strada Joan Ciordas 51 sz. alatt telek olcsón eladó. 713

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceza 12, d. e. 8-10 között.

Üntöző járgányt bolgárkerésszethez veszünk. Cim a kiadóban. 662

Eladó két szobás konyhas ház, str. Constantine cu 21. Colonia Köblös. 717

KÜLÖNFÉLE

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég. 613

Multat, jelent, jövőt mondok 20 leiért és bármilyen bajaidban segíteni tudok. Moldova ucca 58-a. Oradea. 5201

LAKÁS

Kiadó május 1-re 3 szobás üvegverandás lakás. Igyanott eladó egy Püspök-fürdői ház-hely, egy hegedű és egy cimbalom, Calea Victoriei 65. 724

SPORT

A Főszövetség határozata értelmében

Meg kell változtassa nevét a Crisana

(Bukarest.) A Főszövetség rendelkezése szerint sportegyesületek nem viselhetik az ország nevét, sem vármegyéket, tartományokat, a királyi család tagjainak és az ország fő nagyjainak neveit. Ennek következtében a 'abdaragószövetség' felszólította a Crisana, Banatul, Prahova, FC Car-

patit, Murest, Princepele Nicolae stb., hogy neveiket közgyűlési úton változtassák meg.

A Főszövetség kérésére a pénzügyminisztérium 25 százalékos engedményt adott az egyesületeknek, illetve válogatott csapatoknak az utlevek bélyegilletményeiből.

Sas Délamerikába utazott

SAS, a Hungária válogatott lebdarugó játékosa Buenos Ayresbe szerződött le a Boca Juniors csapatához és már el is utazott Argentína felé. A Boca Juniors 1 millió 200 ezer lejnek megfelelő összeget fizetett Sasért, aki havi 40 ezer

lejnnek megfelelő fizetést fog kapni új egyesületétől.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZ

Rádió műsor

VASARNAP

BUCURESTI. 8.30 Hanglemezek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet. 12 Hanglemezek. 13 Időjelzés, sporthírek. 13.05 Dinicu-zenekar. 14.10 hírek. 15.20 Helyszini közvetítés Breazából. 18 Pontos idő. 18.02 Táncczene. 19 Orvosi negyedóra. 19.15 Zongorahangverseny. 19.40 Gordonka hangverseny. 20 A hét. 20.15 Hangverseny. 21 I. Borgovan hangjátéka: A Szamosnál. 22 Hírek, sporteredmények. 22.15 Táncclemezek. 23 Hírek, sporthírek.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Református istentisztelet. 12 Római katolikus istentisztelet. 13.20 Pontos idő. 13.30 Helyszini közvetítés Munkácsról. 14.40 Egészségügyi kalendárium. 15 Lemezek. 16 Mezőgazdasági előadás. 16.45 Cigányzene. 17.30 Felolvasás. 18.10 Zongora. 18.30 Felolvasás. 19 Magyar nóta-est. 20.10 Szalonzenekar.

HETFO

BUCURESTI. 7 Hanglemezek, torna, háztartási tanácsok. 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sporthírek, vízállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Időjelzés. 18.02 Próbahangversenyek. 19 Irodalmi krónika. 19.15 Kamara-zene. 19.45 Orosz zene. 20.05 Előadás. 20.20 Bécsi zene. 21.25 Zongora hangverseny. 22 Hírek. 22.15 Mandolin-zenekar.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.15 és 11.45 Tűzadás. 13 Harangszó. 13.10 Hangverseny. 13.30 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 17.15 Diák-félóra. 17.45 Időjárásjelentés, hírek. 18.10 Hangverseny. 19.10 Táncclemezek. 20.30 Cigányzenekar. 21.20 Felolvasás. 21.30 Hangverseny Zenekar. 22.40 Hírek. 23 Szalonötös.

*****

— Negyedik eredeti párisi tavaszi divattudósítás a Színházi Magazin új számában. — A szokott gazdag tartalommal jelent meg a Színházi Magazin új száma. Budapest színházi világának egész keresztmetsze te benne van ötletes, színes riportjaiban és cikkeiben. A vezércikket Hosszu Zoltán írta. Ignác Rózsa kitűnő cikkét ezen a héten a rádióról írta, míg Egyed Zoltán folytatja hollywoodi leleplezéseit. A Vig színház nagyszerű ujdonságáról, Harsányi Zsolt vígjátékáról, képes beszámolót ad a lap melynek darabmelléklete ezen a héten a Nemzeti Színház mélyenszántó kitűnő drámája, a Via mala. A mozi, társasági, sport, rejtély, kézimunka, konyha és műkedvelő-rovatok gazdag tartalmukkal várják az olvasókat az új számban. A lap ára gyermeklappal és rádiómelléklettel együtt 20 lei.